

Niezwykłe przygody Nowego Roku w Rosji

13 stycznia 2014

W Rosji Nowy Rok zaczęto świętować pod koniec XV wieku, jednak nie 1 stycznia, ale 1 września. Tę datę ustalił wielki książę moskiewski Iwan III. Od tamtej pory, pierwszego dnia jesieni Plac Soborowy Moskiewskiego Kremla wypełniał tłum, a car ze swoją świtą wychodzili uroczystie z pałacu. Patriarcha kierował procesją duchowieństwa z ikonami, krzyżami i chorągwiami. Podchodząc do cara, błogosławił on władcę oraz życzył mu zdrowia. Rozpoczynała się uroczysta msza, po której władcy i patriarsze po kolei kłaniali się wszyscy bojarowie i prawosławni hierarchowie.

W 1699 roku car-reformator Piotr I, zmieniając rosyjski styl życia na europejski, postanowił ujednolicić także kalendarz. Od tej pory nowy rok liczono nie od czasu „stworzenia świata”, jak przyjęto było na Rusi, ale od narodzin Chrystusa, jak to czyniono w Europie. Nową datę święta Piotr I zatwierdził specjalnym ukazem: „Ponieważ w Rosji nowy rok liczą różnie, to od tego dnia liczyć nowy rok wszędzie z 1 stycznia. A na znak dobrego początku i radości składać sobie wzajemnie życzenia z okazji nowego roku, życząc pomyślności w pracy i dobra w rodzinie”.

Car postanowił urządzić w Moskwie niebywałe dotąd obchody. O północy wyszedł na Plac Czerwony z pochodnią w ręku i wystrzelił w niebo pierwszy z wielu fajerwerków. Na moskiewskim niebie zaiskrzyły się setki różnokolorowych ogní. Zabawa trwała siedem dni. I tak, począwszy od 1 stycznia 1700 roku, święto Nowego Roku na trwałe weszło do rosyjskiego kalendarza.

Po rewolucji 1917 roku władza radziecka nie zabraniała świętować Nowego Roku, choć zabroniła obchodzić Boże

Narodzenie. Co więcej, Włodzimierz Lenin rozporządził zorganizowanie dla dzieci robotników „proletariackich choinek” – świątecznych koncertów i rozrywki dla dzieci. Jednak po śmierci Lenina w 1924 roku stosunek władz do święta zmienił się: strażnicy komunistycznej moralności nazwali Nowy Rok „burżuazyjnym przeżytkiem”. W radzieckich gazetach pojawiły się listy „oburzonych pracujących”, protestujących przeciw ozdabianiu choinek „błyskotkami i świecidełkami”.

W połowie lat 1930. władze zmieniły gniew na pobłażanie: 28 grudnia 1935 roku w najważniejszej komunistycznej gazecie „Prawda” pojawił się artykuł z wezwaniem do „rehabilitacji” Nowego Roku. „Dlaczego pozbawia się tej radości dzieci pracujących dla państwa radzieckiego?” – pytał patetycznie jego autor. W tamtych czasach wzmianka w „Prawdzie” oznaczała nakaz partii, który należało wykonać szybko i dokładnie. Już następnego dnia pojawiło się postanowienie rządu „O przeprowadzeniu wieczorków dla uczących się, poświęconych witaniu Nowego Roku 1936”. W fabrykach i zakładach rozesłano polecenia, aby przygotować dla dzieci pracowników prezenty, a na bazarach zaczęto sprzedawać choinki. Radzieckie gazety, gwałtownie zmieniając zdanie, zaczęły wychwalać Nowy Rok: pojawiły się artykuły o tym, jak ochoczo ludzie kupują choinki, jak wesoło przebiegają noworoczne uroczystości i obchody. W rezultacie, Nowy Rok w ZSRR był jedynym świętem państwowym, nie związanym z ideologią komunistyczną, oraz jednym z niewielu barwnych wydarzeń na szarym tle życia ludzi radzieckich w epoce Stalina.

1 stycznia pozostawał dniem pracy, poważnie utrudniając życie tym, którzy wcześniej rano musieli jechać do pracy po burzliwym nocnym świętowaniu. Dopiero w 1948 roku władze wyszły naprzeciw ludziom, czyniąc pierwszy dzień nowego roku dniem wolnym od pracy. Po rozpadzie Związku Radzieckiego, od 1992 roku, Rosjanie otrzymali możliwość odpoczynku także 2 stycznia. A od 2005 roku Rosja otrzymała jako jedyna na świecie noworoczne ferie – od 1 do 5 stycznia. Dodając jeszcze

weekendy i Boże Narodzenie, Rosja ma tydzień wolnego.

Ale to jeszcze nie wszystko: przecież Rosjanie mają „w zapasie” jeszcze i Stary Nowy Rok. Tę tradycję zawdzięczają dekretovi radzieckiego rządu, który w 1918 roku przeszedł z kalendarza juliańskiego na gregoriański. Różnica między nimi wynosi 13 dni. Dlatego w Rosji przyjęto powtórnie żegnać Stary Rok zgodnie z juliańskim kalendarzem – w nocy z 13 na 14 stycznia.

Autor: Dmitrij Kazennow

Źródło: [Głos Rosji](#)